

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL DARBUOTOJŲ DALYVAVIMO
BENDROVĖJE PO VIENOS VALSTYBĖS RIBAS PERŽENGIANČIO RIBOTOS
ATSAKOMYBĖS BENDROVIŲ JUNGIMOSI“ NR. X-1607 PAKEITIMO ĮSTATYMO IR
LIETUVOS RESPUBLIKOS DARBO KODEKSO 210 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMO PROJEKTŲ
AIŠKINAMASIS RAŠTAS**

1. Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys, parengtų projektų tikslai ir uždaviniai

Lietuvos Respublikos įstatymo „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ Nr. X-1607 pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas Nr. 1) ir Lietuvos Respublikos darbo kodekso 210 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto (toliau – Projektas Nr. 2) (toliau kartu – Įstatymų projektai) tikslas – perkėti į nacionalinę teisę 2019 m. lapkričio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2019/2121, kuria iš dalies keičiamos Direktyvos (ES) 2017/1132 nuostatos, kiek tai susiję su vienos valstybės ribas peržengiančiu pertvarkymu, jungimu ir skaidymu (toliau – Direktyva) nuostatas, taikytinas vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovės (toliau – bendrovė) pertvarkymo ar skaidymo atvejais, suteikti bendrovės darbuotojų atstovams tinkamą apsaugą bei patobulinti tam tikras vienos valstybės ribas peržengiančio jungimosi nuostatas.

Projekto Nr. 1 uždavinys – nustatyti darbuotojų dalyvavimo po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių pertvarkymo ar skaidymo veiksiančioje bendrovėje įgyvendinimo tvarką, specialiojo derybų komiteto sudėtį ir sudarymą, derybų tvarką, susitarimo turinį, standartinių taisyklių, kurios taikomos dalyvavimo teisėms, taikymo sąlygas, darbuotojų atstovų skyrimo į bendrovės priežiūros ar kitus organus tvarką, darbuotojų atstovų teises ir garantijas ir atsakomybę už įstatymo pažeidimus bei patobulinti tam tikras vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi nuostatas.

Projekto Nr. 2 uždavinys nustatyti, kad ne tik jungiamų, bet ir pertvarkomų ar skaidomų bendrovių darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių pertvarkymo ar skaidymo veiksiančiose bendrovėse nustatys specialūs įstatymai.

Įstatymų projektų rengimą paskatinusios priežastys:

2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1132 dėl tam tikrų bendrovių teisės aspektų 133 straipsnio („Darbuotojų dalyvavimas“) nuostatos buvo perkeltos į Lietuvos Respublikos įstatymą „Dėl darbuotojų dalyvavimo bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių jungimosi“ (toliau – Įstatymas). 2019 m. lapkričio 27 d. buvo priimta Direktyva. Į Direktyvą buvo perkeltas 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2017/1132 133 straipsnis („Darbuotojų dalyvavimas“), kuris buvo papildytas 8 punktu. Taip pat Direktyva papildyta 126 c straipsniu, kuriuo valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad būtų paisoma darbuotojų teisių į informaciją ir konsultacijas dėl vienos valstybės ribas peržengiančio jungimo.

Direktyva buvo papildyta 86 l straipsniu, kuris reglamentuoja darbuotojų dalyvavimą bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių pertvarkymo ir 86 k straipsniu, kuriuo valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad būtų paisoma darbuotojų teisių į informaciją ir konsultacijas dėl vienos valstybės ribas peržengiančio pertvarkymo.

Taip pat Direktyva buvo papildyta 160 l straipsniu, kuris reglamentuoja darbuotojų dalyvavimą bendrovėje po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių skaidymo ir 160 k straipsniu, kuriuo valstybės narės įpareigojamos užtikrinti, kad būtų paisoma darbuotojų teisių į informaciją ir konsultacijas dėl vienos valstybės ribas peržengiančio skaidymo.

2. Įstatymų projektų iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai

Įstatymų projektus parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo teisės grupės patarėja Jurgita Vitkauskienė (tel. +370 655 18 853, el. p. Jurgita.Vitkauskiene@socmin.lt).

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami Įstatymų projektuose aptarti teisiniai santykiai

1) Įstatymas reguliuoja darbuotojų dalyvavimo prielaidas, darbuotojų dalyvavimo po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi veiksiančioje bendrovėje įgyvendinimo tvarką, specialiojo derybų komiteto sudėtį ir sudarymą, derybų tvarką, susitarimo turinį, standartinių taisyklių, kurios taikomos dalyvavimo teisėms, taikymo sąlygas, darbuotojų atstovų skyrimo į bendrovės administravimo, priežiūros ar kitus organus tvarką, darbuotojų atstovų teises ir garantijas ir atsakomybę už įstatymo pažeidimus.

2) Lietuvos Respublikos darbo kodekso 210 straipsnis nustato, kad darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus bendrovėse po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi veiksiančiose bendrovėse nustato specialūs įstatymai.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama

1) Projektu Nr. 1 siūloma nustatyti ne tik besijungiančių (tai jau sureglamentuota Įstatyme), bet ir pertvarkomų ar skaidomų bendrovių darbuotojų dalyvavimo (darbuotojų atstovų įtaka bendrovės valdymui, kuri įgyvendinama per teisę rinkti, skirti bendrovės priežiūros ar kito organo narius, siūlyti juos skirti ir (ar) nepritarti jų paskyrimui) prielaidas po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo veiksiančioje bendrovėje, darbuotojų dalyvavimo po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo veiksiančioje bendrovėje įgyvendinimo tvarką. Specialiojo derybų komiteto sudėtis ir jo sudarymas, derybų tvarka, susitarimo turinys, standartinių taisyklių, kurios taikomos dalyvavimo teisėms, taikymo sąlygos, darbuotojų atstovų skyrimo į bendrovės priežiūros ar kitus organus tvarka, darbuotojų informavimas ir konsultavimasis su jais, darbuotojų atstovų teisės ir garantijos, atsakomybė už įstatymo pažeidimus jau numatyta Įstatyme. Teikiamu Įstatymo pakeitimu siūloma nustatyti, kad tai bus taikoma ir pertvarkomose bei skaidomose bendrovėse bei siūloma patobulinti tam tikras vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi nuostatas.

Įgyvendinant Direktyvą Lietuvos Respublikos Vyriausybei pateiktas Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 pakeitimo įstatymo projektas (TAIS Nr. 22-12266 (2)), kuriuo keičiamas šio įstatymo pavadinimas, todėl Projekte Nr. 1 yra nurodytas patikslintas įstatymo pavadinimas. Sąvokos „bendrovė“, „vienos valstybės ribas peržengiantis bendrovės pertvarkymas“, „vienos valstybės ribas peržengiantis bendrovių jungimasis“, „vienos valstybės ribas peržengiantis bendrovių skaidymas“, „skaidoma bendrovė“ apibrėžtos Lietuvos Respublikos vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių jungimosi įstatymo Nr. X-1367 pakeitimo įstatymo projekte, todėl Projekte Nr.1 šios sąvokos nėra apibrėžiamos.

Taip pat, Projekte Nr. 1 patikslinamos nuorodos į atitinkamus Darbo kodekso straipsnius bei atliekami kiti redakciniai patikslinimai.

2) Projektu Nr. 2 siūloma nustatyti, kad ne tik jungiamų, bet ir pertvarkomų bei skaidomų bendrovių darbuotojų dalyvavimą priimant sprendimus po vienos valstybės ribas peržengiančio bendrovių pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo veiksiančiose bendrovėse nustatys specialūs įstatymai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai, galimos neigiamos priimtų įstatymų pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta

Įstatymų projektų priėmimas neigiamų pasekmių neturės.

6. Kokią įtaką priimti įstatymai turės kriminogeninei situacijai, korupcijai

Priimti įstatymai įtakos kriminogeninei situacijai ir korupcijai neturės.

7. Kaip įstatymų įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai

Įstatymų priėmimas neturės įtakos verslo sąlygoms ir plėtrai – vertinamas verslo ir konkurencijos sąlygų ir saugumo aspektų balansas.

8. Ar Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams

Įstatymų projektai neprieštarauja strateginio lygmens planavimo dokumentams.

9. Įstatymų inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios

Kartu su Projektu Nr. 1 parengtas Projektas Nr. 2

10. Ar Įstatymų projektai parengti laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų, o Įstatymų projektų sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka

Įstatymų projektai parengti laikantis Valstybinės kalbos įstatymo, Teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų. Terminai bus įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

11. Ar Įstatymų projektai atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas bei Europos Sąjungos dokumentus

Įstatymų projektų nuostatos neprieštarauja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatoms ir atitinka Europos Sąjungos dokumentus.

12. Jeigu įstatymams įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, kas ir kada juos turėtų priimti

Atsižvelgiant į Projektu Nr. 1 siūlomus pakeitimus, iki 2023 m. rugpjūčio 30 d. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija turės parengti ir Lietuvos Respublikos Vyriausybė priimti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. sausio 28 d. nutarimo Nr. 99 „Dėl Komandiruočių sąnaudų atskaitymo iš pajamų taisyklių patvirtinimo“ pakeitimus.

13. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymams įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais)

Įstatymams įgyvendinti papildomų biudžeto lėšų nereikės.

14. Įstatymų projektų rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados

Rengiant Įstatymų projektus, nebuvo gauta specialistų vertinimų, rekomendacijų ir išvadų.

15. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Įstatymų projektams įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia Projektui Nr.1 įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „besijungianti bendrovė“, „pertvarkoma bendrovė“, „skaidoma bendrovė“, „dalyvavimas“, „dalyvavimas priimant sprendimus“, „specialusis derybų komitetas“.

Reikšminiai žodžiai, kurių reikia, Projektui Nr. 2 įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą: „bendrovė po vienos valstybės ribas peržengiančio ribotos atsakomybės bendrovių pertvarkymo, jungimosi ar skaidymo“.

16. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai

Nėra.